

KONKURRANSEREGLEMENT FOR NORGES QUIZFORBUND

Dette dokumentet gir regler for quizarrangementer arrangert i regi av Norges Quizforbund (NQF), og har gyldighet i nasjonale mesterskap. De er også gyldige i internasjonale mesterskap eller deler av disse der NQF er hovedarrangør, i den grad de ikke strider mot regler fastsatt av International Quizzing Association.

Reglementet er delt inn i tre deler. Del A dreier seg om arrangørenes ansvar, atferd og forpliktelser, mens del B omhandler deltakernes. Del C inneholder rettregler for svarformer, rettskrivning og liknende. Ordet «deltaker» vil i det følgende referere til både enkelt deltakere i individuelle konkurranser og lag i lagkonkurranser, der ikke annet er spesifisert.

A. Regler for arrangørene

§A1 Quizform

1. Quizen kan etter arrangørens avgjørelse være skriftlig utdelt uten opplesning eller lest opp høyt uten skriftlig utdelte spørsmål. Ved høytlesning skal spørsmålene også fremvises på lerret e.l. hvis det overhodet er mulig. I motsatt fall skal arrangør innen rimelighetens grenser gjenta spørsmål når det kommer oppfordring til dette.
2. Arrangørene skal ved quizstart opplyse om antall omganger og antall spørsmål i hver omgang, samt ved skriftlig utdelt quiz angi hvor lang tid deltakerne har til rådighet.
3. Dersom poengsystemet avviker fra det normale med ett poeng per riktig svar og null poeng ellers, skal det opplyses om dette. Det skal videre opplyses om like poengsummer fører til delt plassering, og i motsatt fall om hvilket system som brukes for å skille deltakere med like poengsummer.

§A2 Utforming av spørsmålssettet

1. Utdelte spørsmålssett skal ha god lesbarhet, satt i Times New Roman 12, Calibri 11 eller annen font med minst like god lesbarhet og størrelse. Det skal være luft mellom spørsmålene slik at man ikke overser spørsmål, og ved spørsmålssett på flere sider bør hver side være utstyrt med sidenummer samt totalt antall sider. Så langt det er mulig utheves det hva det spørres om.
2. Arrangørene skal bestrebe seg på å gjøre spørsmål og svar feilfrie og klare, og å angi hvilket presisjonsnivå som kreves. Spørsmålene skal ikke være stilt slik at formålet er å villedde deltakerne til feil svar.
3. Dersom ekstraspørsmål skal benyttes til å skille deltakere med like poengsummer, skal egne spørsmålssett være klargjort til dette på forhånd. Ekstraspørsmålssett kan ved behov være felles for flere konkurranser, men ingen spørsmål skal brukes flere ganger.

§A3 Quizens gang

1. Arrangørene skal stille skrivemateriell og kladdepapir til disposisjon.
2. Arrangørene skal være lydhøre for avklarende spørsmål fra deltakerne underveis, og komme med oppklaringer så langt dette er rimelig i forhold til spørsmålet. En avklaring som er gitt til en deltaker skal normalt også opplyses til alle andre deltakere.
3. Hvis noen deltakere kan ha fordel av sin plass i lokalet i forhold til andre, f.eks. ved fremvisning på skjerm, skal det gis anledning til midlertidig å forlate plassen slik at forholdene utjevnes.
4. Ved utdeling og innhenting av spørsmål og svar skal arrangøren bestrebe seg på at rekkefølgen dette skjer i ikke over en hel quiz gir systematiske skjevheter i hvor mye tid de forskjellige deltakerne har til å svare.
5. Det skal finnes et system som gir deltakerne anledning til å protestere på svar og retting (se også §A4). Den foretrukne metoden er at deltakerne har tilgang til egne protestsedler der de fyller ut deltaker-ID (nummer/navn), hvilket spørsmål det gjelder (der dette er kjent), og innholdet i protesten. Sedlene leveres til arrangementsledelsen.
6. En jury som tar seg av protester skal være oppnevnt; dette kan være samme personer som de arrangementsansvarlige, men den skal ha tid nok til å behandle protester grundig og rettferdig. Juryens avgjørelse kan ikke ankes.

§A4 Feil og tvilstilfeller

1. Dersom det oppdages feil eller tvetydigheter under selve quizen og dette avklares eller korrigeres for samtlige deltakere, skal spørsmålet bli stående. Arrangøren kan i så fall velge å legge noe tid til omgangen, for å kompensere for eventuell tapt tid som deltakerne har brukt på et feilaktig spørsmål.
2. Dersom ingen korrigering ble gitt og fasitsvaret som oppgis ikke er korrekt – dvs det finnes én eller flere opplysninger i spørsmålet som ikke passer til svaret – finnes det to muligheter. Dersom det viser seg å finnes et korrekt svar som passer til hele spørsmålet, skal dette godtas, mens fasitsvaret underkjennes. Dersom det ikke finnes noe slikt korrekt svar, skal spørsmålet strykes.

Eksempler:

- Spørsmål: *Hvilke farger er det i Georgias flagg?*
Fasitsvar: *Rødt, hvitt og svart.*
Det korrekte svaret «rødt og hvitt» godkjennes, fasitsvaret underkjennes.
- Spørsmål: *I hvilket Bjørnson-skuespill fra 1865 finner vi sitatet «Evig eies kun det tapte»?*
Fasitsvar: *Brand.*
Spørsmålet strykes.

3. Dersom fasitsvaret er korrekt i henhold til spørsmålet, men det finnes flere svar som også passer med hele spørsmålet, skal alle slike svar godkjennes.

Eksempel:

- Spørsmål: *Hvem gikk på månen den 20. juli 1969?*
Fasitsvar: *Armstrong.*
Svaret «Aldrin» godkjennes i tillegg til «Armstrong».

4. Ved feil i spørsmål som ikke dreier seg om faktainnhold, men om rettskrivning, grammatikk og lignende, vil det være en høyere terskel for strykning. En tommelfingerregel er at slingringsmonnet for slike mindre betydelige feil tilsvarer det slingringsmonnet deltakere får for slike feil i sine besvarelser (se §C3).

§A5 Retting og resultater

1. I Norgesmesterskapet skal retting normalt gjøres av arrangørene. Hvis det er tvingende nødvendig, f.eks. pga personellmangel, kan arrangøren pålegge deltakerne å rette hverandre. I World Quizzing Championships retter deltakerne normalt hverandre.
2. Hvis besvarelsene rettes sentralt fra skriftlig fasit, skal fasiten som retterne bruker ha den avgjørende delen av svaret i STORE BOKSTAVER, f.eks. «Margaret THATCHER»; «BAYEUX-teppet».
3. Hvis deltakerne retter hverandre, skal det settes av tid til at svarende deltaker får se over rettingen og merke av eventuelle uenigheter. Disse uenighetene skal avgjøres av juryen (§A3.6).
4. Etter at en quiz er slutt skal resultatene kunngjøres. Arrangørene kan velge å foreta en dobbeltsjekk av all retting i ettetid, og eventuelt korrigere resultatlistene før disse erklæres som offisielle.
5. Resultater for premiegivende plasser, samt resultater som avgjør avansement til videre runder, skal imidlertid være offisielle kort etter quizen, og før premiering eller avansement kunngjøres. Arrangøren bør dobbeltsjikke de aktuelle besvarelsene, samt konferere med deltakerne det gjelder om de er enige i sine poengsummer.

B. Regler for deltakerne

§B1 Overtredelse og reaksjoner

1. Overtredelse av de følgende reglene for deltakere faller i to hovedklasser. Noen overtredelser klassifiseres som **juks**. Oppdagelse av juks fører til umiddelbar diskvalifikasjon og bortvisning fra lokalet for resten av quizen. Dersom den juksende person er del av et lag, kan laget delta uten denne personen i resten av quizen, men poengsummen i inneværende runde settes til null.
2. Ved «mindre alvorlige overtredelser» skal arrangøren gi advarsel, og diskvalifikasjon blir først aktuelt ved gjentatte hendelser og etter arrangørens skjønn. Overtredelser av reglene nedenfor er av denne arten *unntatt* hvis de er eksplisitt merket som juks, eller de tydelig er bevisst og ondsinnet utført for å gagne seg selv eller eget lag i forhold til andre.

§B2 Hjelpemidler

1. Ingen medbrakte hjelpemidler som *inneholder eller kan fremskaffe informasjon* er tillatt brukt. Av slike kan nevnes trykket eller håndskrevet skriftlig materiell, mobiltelefoner, lydavspillere, klær med faktainformasjon (inkl. tabeller, kart osv) og annet.
2. Som et unntak kan arrangøren, dersom quizen er på et fremmed språk, beslutte at det er adgang til å benytte ordbok for å kunne forstå spørsmålene. Ordbøker skal være rene ikke-ensyklopediske ordbøker, dvs uten artikler om personer, stedsnavn e.l.
3. Brudd på §B2.1–2 ovenfor regnes som **juks**.
4. Det er tillatt med medbrakte hjelpemidler som ikke er av en slik art som nevnt i §B2.1. Eksempler kan være blanke kladdeblokker eller post-it-lapper, binderser, luper og merkepenner. Deltakerne har på oppfordring plikt til å fremlegge slike hjelpemidler for kontroll.
5. Mobiltelefoner skal slås av før hver omgang. Dersom en deltaker av personlige grunner har tvingende behov for å være tilgjengelig på telefon under quizen, skal telefonen leveres til arrangøren, som påkaller eieren dersom denne oppringes. Eieren må da enten forlate lokalet for resten av omgangen eller gå med på at samtalen overhøres.
6. Om man *glemmer* å slå av mobiltelefonen er det å betrakte som en mindre alvorlig overtredelse (§B1.2) ved første gangs forseelse. Hvis dette inntreffer og telefonen ringer, skal arrangør tilkalles og telefonen umiddelbart slås av i dennes påsyn.
7. Andre ufor skylde brudd på regelen om hjelpemidler som oppstår ved en ren tilfeldighet er normalt ikke å anse som juks. Et eksempel kan være om det spørres om logoen til et klesmerke som en deltaker tilfeldigvis har på seg.

§B3 Adgang til og oppførsel på konkurransearenaen

1. Deltakerne skal være på sin plass idet første spørsmål stilles.
2. Deltakere som forlater konkurranse-lokalet under en quizomgang, kan ikke komme inn i lokalet igjen før omgangen er ferdig. Med en omgang menes et sett spørsmål mellom to svaropplesninger, eller fra quizstart til første svaropplesning.
3. Dersom konkurranse-lokalet blir evakuert på grunn av f.eks. brannalarm skal deltakerne legge igjen konkurransemateriellet på sine plasser. De skal avstå fra å omtale spørsmålene med konkurrenter. Arrangementsansvarlige fatter avgjørelsen om hvorvidt påbegynt quiz, eller deler av den, skal utgå som følge av at konkurranse-lokalet er evakuert under quizen.
4. Det er tillatt å midlertidig forlate sin plass under quizen for å oppnå kontakt med arrangementsansvarlig dersom det er behov for dette. Som nevnt i §A3.3 er det også

anledning til midlertidig å forlate plassen for f.eks. å få et bedre blikk på fremviste bilder.

5. Ved slike bevegelser, og også til enhver tid ellers, er det strengt forbudt å forsøke å skaffe seg fordel ved å se eller lytte etter andre deltakeres svar; dette er å betrakte som **juks**. Samtidig har alle deltakere et ansvar for å skjule egne svar for utilsiktet innsyn eller overhøring.

§B4 Samarbeid

1. Det er ikke tillatt med samarbeid mellom konkurrenter eller konkurrerende lag under konkurransen. Slikt samarbeid er **juks**.

§B5 Forstyrrelse

1. Deltakerne skal ikke unødig forstyrre sine konkurrenter.

§B6 Besvarelsen

1. Ved en omgangs slutt skal deltakeren levere sin besvarelse på oppfordring. Dersom besvarelsen har flere ark skal disse leveres sortert og samlet.

2. Det er deltakers ansvar å skrive leselig. Det oppfordres til bruk av blokkbokstaver. Ved svar som er så utydelige at arrangøren ikke er i stand til å avgjøre om svaret er riktig eller feil, vil det normale være at det dømmes til feil.

3. Dersom det er helt opplagt at deltakeren har gjort en enkel slurvefeil, som f.eks. å sette to riktige svar i feil rekkefølge etter hverandre på svararket, kan arrangør velge å dømme dette som riktig svar så lenge dette anvendes konsekvent.

4. Spørsmålene er ikke ment som lurespørsmål (§A2.2), og deltakerne skal i samme ånd besvare dem i «god tro» uten å forsøke å utnytte smutthull i formuleringer. På et spørsmål som «Er det flest shia- eller sunnimuslimer i Iran?» vil f.eks. svaret «Ja» ikke bli godkjent. Spørres det om USAs flaggfarger, blir ikke svaret «Rødt og blått» godkjent under påskuddet «hvitt er ikke en farge».

§B7 Tvilstilfeller og feil

1. Deltakere som i løpet av en omgang oppdager tvetydigheter eller mistenker feilinformasjon i spørsmål skal avklare dette med arrangøren. Dersom spørsmålet virkelig er tvetydig eller inneholder feil eller tvilstilfeller, skal avklaringen kunngjøres for samtlige deltakere (§A3.2).

2. Ved protester skal deltakerne benytte systemet som arrangørene har lagt til rette for (se §A3.5–6).

C. Retteregler

§C1 Gyldighet

1. Hver av reglene videre i del C er ugyldig dersom noe annet uttrykkelig sies i spørsmålet.

2. Reglene nedenfor vil ikke kunne dekke alle tvilstilfeller som dukker opp, og i helt spesielle tilfeller også kunne bli direkte urimelige. De skal derfor betraktes som sterke retningslinjer heller enn en endelig fasit for rettere og jury; disse har anledning til å bruke godt quizskjønn. Dersom en avgjørelse er helt på vippen, bør tvilen komme svareren til gode.

§C2 Navn og navneformer

1. Ved vanlige personnavn er *familienavn (etternavn) tilstrekkelig svar*. Ved etternavn med flere ledd er det normalt siste etternavn som gjelder, så lenge dette ikke er i strid med §C2.2. Hvis feil fornavn oppgis er hele svaret feil selv om etternavnet er riktig.

2. For personer som er best kjent under fornavn, kunstnernavn eller andre psevdonymer vil disse navnene generelt være de gyldige, selv om faktisk personnavn normalt også vil bli godkjent. På spørsmålet om hvem som spilte den kvinnelige hovedrollen i filmen *Gentlemen Prefer Blondes* fra 1953 vil f.eks. «Monroe» være normalsvaret.

3. På spørsmål som er formulert som «hvilken konge/pave...» og liknende kreves riktig navn *og* enten nummer eller tilnavn; et unntak er hvis det bare har vært én med det aktuelle navnet som passer til spørsmålet, da aksepteres også navn alene (f.eks. pave Peter, kong Sverre). Poenget er her at navnet identifiserer personen blant et utvalg alternativer.

4. I andre kulturer gjelder gjerne andre navneregler enn i Norge. Familienavn står først i f.eks. Kina, og ofte også i f.eks. Japan og Ungarn. I den arabiske verden er det ikke alltid opplagt om noe er et faktisk navn eller bare en beskrivelse av slektskapsforhold. Spanjoler har som oftest to etternavn der det *første* er det sentrale, som i Rafael Nadal Parera (men ikke alltid: Pablo Ruiz Picasso). Generelt gjelder regelen om at det er det allment kjente familienavnet som er det korrekte, men i slike tilfeller legges listen lavere for å godkjenne alternative svar desto mer «fremmed» eller uvanlig navnekonvensjonen er.

§C3 Rettskrivning

1. Quiz er en kunnskapstest, ikke en stavetest. Et svar som er fonetisk riktig, er riktig.

2. Ved tvilstilfeller ved nærliggende svar brukes følgende regler (basert på VMs rette regler) som hovedretningslinjer, som dog ikke er ment fullstendig å erstatte fornuftig skjønn:

A) Hvis et svar har færre enn 6 bokstaver/lyder, skal svaret være fullstendig fonetisk riktig (innen et rimelig spenn av uttalekonvensjoner).

Eksempel: Svaret er CUZCO.

Aksepterte svar: Cusco, Quzkoo.

Ikke aksepterte svar: Cezco, Cupco (én bokstav/lyd feil i svar på færre enn 6).

B) Hvis svaret har 6 eller flere bokstaver, kan én bokstav/lyd avvike, eller to nærliggende riktige bokstaver/lyder være byttet om, unntatt når

B1) det er den første bokstaven/lyden i svaret;

B2) svaret er et annet mulig svar;

B3) svaret er svært nær et annet sannsynlig men helt feil svar;

B4) bokstaven/lyden som avviker er i den mest meningsbærende delen av svaret, som i seg selv har færre enn 6 bokstaver.

Eksempel: Svaret er ROVANIEMI.

Akseptert svar: Rovamieni (nærliggende ombytting av to bokstaver).

Eksempel: Svaret er Homer SIMPSON.

Ikke aksepterte svar: Howard Simpson (feil fornavn), Kimpson (B1, første lyd feil), Silpton (to bokstaver feil), Sampson (B2, annet vanlig engelsk etternavn).

Eksempel: Svaret er SUHARTO (tidligere indonesisk president).

Ikke aksepterte svar: Sukarto, Suharno (B3, begge er bare én bokstav unna, men også bare én bokstav unna Sukarno, en annen indonesisk president; retter kan ikke vite om det er en genuin feilskrivning eller en gardering).

Eksempel: Svaret er PETER DEN STORE (alle deler trengs).

Ikke akseptert svar: Peker den store (B4, hele svaret er lengre enn 5 bokstaver, men delen som er feil er i den mest meningsbærende delen, som er på færre enn 6).

C) Noe mer slingringsmann gis når svaret er transkribert fra ikke-latinsk skrift. (Rene alternativer som Beijing/Peking er opplagt, men også forskjellige vokallyder eller «ibn» versus «bin» i arabisk, lyder som er fremmede i Vesten, med mer.)